

Bohoslužba 13. október 2024

Barabbáš alebo Ježiš?

Piesne: 605,1 605,2-5 282 340

Suma evanjelia: „Kristus trpel za vás a zanechal vám príklad, aby ste kráčali v jeho šľapajach. On hriech nespáchal, ani lešť nebola v jeho ústach. Keď mu zlorečili, on nezlorečil, keď trpel, nevyhrážal sa, ale všetko odovzdal tomu, čo spravodlivo súdi. On sám na vlastnom tele vyniesol naše hriechy na drevo, aby sme odumreli hriechom a žili pre spravodlivosť. Jeho ranami ste boli uzdravení.“ (1Pt 2,21-24)

Mt 27,11-26

¹¹ Ježiša postavili pred vláďára. Vládár sa ho spýtal: „Ty si kráľ Židov?“ Ježiš odpovedal: „Ty to hovoríš.“ ¹² A keď ho veľkňazi a starší obviňovali, nič neodpovedal. ¹³ Vtedy sa ho Pilát pýtal: „Nepočuješ, čo všetko svedčia proti tebe?“ ¹⁴ Ale on mu neodpovedal ani na jediné slovo, takže sa vláďár veľmi čudoval. ¹⁵ Na sviatky mal vláďár vo zvyku prepúšťať jedného väzňa, ktorého si zástup vyžiadal. ¹⁶ Vtedy tam mali aj povestného väzňa, ktorý sa volal Barabbáš. ¹⁷ Keď sa zhromaždili, opýtal sa ich Pilát: „Ktorého vám mám prepustiť: Barabbáša alebo Ježiša, ktorý sa volá Kristus?“ ¹⁸ Vedel totiž, že ho vydali zo závidia. ¹⁹ Keď Pilát sedel na súdnom stolci, odkázala mu jeho žena: „Nemaj nič s tým spravodlivým! Mnoho som dnes vo sne pre neho vytrpela.“ ²⁰ Veľkňazi a starší však naviedli zástupy, aby si žiadali Barabbáša a Ježiša zahubili. ²¹ Vládár sa ich opýtal: „Ktorého z tých dvoch chcete, aby som vám prepustil?“ Odpovedali: „Barabbáša.“ ²² Pilát im povedal: „Čo teda mám urobiť s Ježišom, ktorý sa volá Kristus?“ Všetci odpovedali: „Ukrižovať!“ ²³ On namietal: „A čo zlé urobil?“ Ale oni tým väčšmi kričali: „Ukrižovať!“ ²⁴ Keď však Pilát uvidel, že už nič nepomôže, ba že pobúrenie ešte silnie, vzal vodu, umyl si ruky pred zástupom a vyhlásil: „Ja nemám vinu na tejto krvi. To je vaša vec!“ ²⁵ A všetok ľud odpovedal: „Jeho krv na nás a na naše deti!“ ²⁶ Vtedy im prepustil Barabbáša, Ježiša však dal zbičovať a vydal ho, aby ho ukrižovali.

Modlime sa:

Nebeský Otče, chválime Tvoje meno za lásku, ktorou nás živíš, opatruješ a trpezlivo voláš, aby si nás ubezpečil, že v každom súžení, v každom zápase stojíš pri nás. Vďaka Tebe sa vieme znovu a znovu postaviť na nohy, nabrať silu a odvahu a v nádeji pokračovať vo svojej ceste labyrintom života. Ďakujeme, že Tvoje slovo je mocné nás viesť, varovať i podržať, keby sme padali. Odpusť, že často zlyháme, v sebaistote konáme nerozvážne a necháme sa ovplyvniť falošnými rečami.

O to viacej potrebujeme mať jasno a svetlo od Teba, aby sme sa nenechali nalákať na falošné predstavy a ciele. Prosíme teda, aby si nám dal tichosť a pokoru keď sa teraz venujeme počúvaniu Tvojho slova, aby sme z neho vystihli tú jedinečnú lásku, ktorou Pán Ježiš Kristus sa za nás dobrovoľne obetoval. Nech Jeho tichá pokora premôže naše „ja“ a vedie nás k tomu, aby sme sa chceli podobať jemu a dať sa Ním viesť. Nech sa stane pre nás tým jediným, koho chceme nasledovať, koho láska je pre nás životodárnym zdrojom a vzorom. Duchom svojím pôsob v našich srdciach a požehnaj svoje slovo medzi nami. *Amen*

*„Ktorého vám mám prepustiť: Barabbáša alebo Ježiša, ktorý sa volá Kristus?“
(Mt 27,17)*

Milí Bratia a milé Sestry!

Tejto scéne plného napätia predchádza Ježišovo zatknutie a vypočúvanie pred židovskou veľradou a kňazmi. Tí sa už dávno rozhodli na Jeho utratení, ibaže nemali *jus gladii* – právo meča. Odsúdiť na smrť a popraviť niekoho mohla len rímska nadvláda. Preto sa po nočnom vypočúvaní u Kajfáša v piatok na úsvite vypravila k prokurátorovi Pilátovi, aby si túto svoju vôľu u neho vynútili.

Tým sa začína Pilátov problém. Ako sa postaví k Ježišovi? Je mu jasné, že Ježiš nič hodného smrti nespáchal. Aj sme čítali: „*Vedel totiž, že ho vydali zo závidia*“. Pilát pochopil, že chcú ho dotlačiť k tomu, aby niečo vykonal, čím by vlastne svoju vinu preniesli na neho. Pilátov zápas však je už na začiatku odsúdený na fiasko. Prečo? Pretože sa pokúša z celej situácie vycúvať tak, aby za svoje správanie neniesol zodpovednosť. Ježiša sa zastať nechce, veď v ňom je úplne iný duch, ale ani popredným židovským predstaviteľom nechce urobiť po vôli a tým sa im podriaďiť. Vonkoncom aj povestné rímske právo by stratilo na ujme, ak odsúdi nevinného. Pretože o Ježišovej nevine sa sám presvedčil.

Bratia a Sestry, určite poznáme situácie, alebo sme aj sami zažili, keď sme mali jednať pod akýmsi nátlakom. Bolo treba sa rozhodnúť, či sa pridáme a poddáme – možno aj zradíme vlastné presvedčenie, alebo jasne sa postavíme proti. A to sú prípady, kedy môžeme okúsiť, že tá často spomínaná zlatá stredná cesta patrí do rozprávok. Tam, kde treba zaujať stanovisko, neutralita neexistuje, ale treba vyjsť s farbou von.

Pilát sa napriek tomu pokúsi vyklúť sa z celej situácie. Dostane nápad. Lopta je totiž teraz u neho. Chce ju však vrátiť, preto ponúkne ľudu možnosť voľby. Nepochybuje o tom, že takto sa vie zbaviť úlohy vyniesť rozsudok nad Ježišom. Nech rozhodne tak často zdôrazňované *vox populi* – teda hlas ľudu. On sa zároveň zbaví zodpovednosti, tiež aj prípadného obvinenia z toho, že sa zastal Ježiša.

Jeho jednanie je však varovným prípadom pre každého, kto si myslí, že alibisticky vyrobiť si zámienku a tak zostať mimo deja je možné. Je to tragické. Nie

pre Ježiša, On si je vedomý svojej cesty, veď prijal ju dobrovoľne. Ale pre Piláta a tiež pre ľud, ktorý sa do tejto pasce nechtyl, pretože už bol v inej.

Evanjelista spomína určitý zvyk, podľa ktorého „*Na sviatky mal vladár vo zvyku prepúšťať jedného väzňa, ktorého si zástup vyžiadal.*“ To znamenalo, že na sviatok paschy, vyslobodenia Židov z Egypta, mohol byť jeden väzeň oslobodený z viny a získať slobodu. Malo to byť gesto pre Židov, aby sa ich nenávisť voči rímskej nadvláde tým zmiernila. Pilát si bol celkom istý, že zástup si bude žiadať Ježiša. Avšak nepočítal s manipulovaním, ktorému sa stal zástup obeťou.

Určite mal aj viacej väzňov a premyslene si vybral takého, ktorý bol silným kontrastom pri Ježišovi. Evanjelista Matúš zaznamenal o ňom len toľko, že „*Vtedy tam mali aj povestného väzňa, ktorý sa volal Barabbáš.*“ Vychýrený väzeň, zločinec. Možno ich aj postavil vedľa seba, aby bolo vidno, aký obrovský rozdiel je medzi nimi. Ale či sám vidí tento rozdiel a či sa ho to dotkne? Asi nie...

A odznie otázka: „*Ktorého vám mám prepustiť: Barabbáša alebo Ježiša, ktorý sa volá Kristus?*“ Tu je zločinec, násilník, rebel, nebezpečný pre svoje okolie a vedľa neho Ježiš, ktorý (aj podľa známeho príslovia) „*kade chodil dobre robil*“, stojí tu zbitý, umučený, vyčerpaný, neškodný, samá ľútosť. „*Ktorého chcete, aby som prepustil? Barabbáša alebo Ježiša, ktorý sa volá Kristus?*“ – Je to váš mesias.

Evanjelista tu spomenie inde nezachytenú udalosť, ktorá prináša malé svetlo do tejto tmy. Totiž, že keď Pilát sedel na súdnom stolci, odkázala mu jeho žena: „*Nemaj nič s tým spravodlivým! Mnoho som dnes vo sne pre neho vytrpela.*“ Pred tým, ako by sa bol ešte raz opýtal a osud Ježišov by sa definitívne rozhodol, Pilát ešte dostal varovanie. Nie hocijaké. Od svojej ženy. Tradícia ju nazýva Claudiou, ale teraz na tom nezáleží. Na tom však áno, že tu sa ukáže, akú vzácnu ženu Pilát mal. Takú, čo s ním spolucítila, ktorá jeho problémy prežívala ako vlastné a ktorá ho varovala, keď videla, že na tom nie je dobre. Žiaľ, bezvysledne...

Ani varovanie od vlastnej ženy nezastavilo Piláta, že by vytriezvel zo svojho alibistického počínania. Znovu sa opýta: „*Ktorého z tých dvoch chcete, aby som vám prepustil?*“ A pre neho nečakaná odpoveď znie: „*Barabbáša.*“ Nechce veriť vlastným ušiam! Nie je to nejaký omyl? Zmätene sa pýta: „*Čo teda mám urobiť s Ježišom, ktorý sa volá Kristus?*“ – Teraz sa určite spamätajú... *Všetci odpovedali: „Ukrižovať!“* On namieta: „*A čo zlé urobil?*“ Ale oni tým väčšmi kričali: „*Ukrižovať!*“ „*Ukrižovať!*“ A tu pre Piláta už niet cesty späť. Vypustil konanie spravodlivosti zo svojich rúk a obrátilo sa to proti nemu.

Keď však Pilát uvidel, že už nič nepomôže, ba že pobúrenie ešte silnie, vzal vodu, umyl si ruky pred zástupom a vyhlásil: „*Ja nemám vinu na tejto krvi. To je vaša vec!*“ Chce dať ruky preč od celej veci, ohradí sa, veľmi atraktívnym činom – ide si verejne myť ruky, aby tým (po našom) povedal: „*Ja nič, ja muzikant. Nezaplietajte ma do toho.*“ Nerozvážny je aj zmanipulovaný dav, keď hovorí: „*Jeho krv na nás a na naše deti!*“

Bratia a Sestry! Ježiš alebo Barabbáš – táto otázka je dodnes prítomná i v našom živote. Otázka, ktorej sa nedá vyhnúť, ktorá nepozná inú odpoveď, len **buď** – **alebo**, jeden alebo druhý. Nie Ježiš **a** Barabbáš, ale Ježiš **alebo** Barabbáš. Pre ktorého/koho sa rozhodneme?

Tento príbeh nie je predovšetkým o Pilátovi, avšak on je varovným príkladom pre nás, veď koľkokrát aj my siahneme po jeho logike, taktike, výhovorke. I keď vieme, čo by bolo správne rozhodnutie. Potrebujeme nie Barabbáša ale Ježiša. Ale...

Milí Bratia a milé Sestry! Tento príbeh nie je prvotne o Pilátovi. A predsa sa ním zaoberáme. Pretože ako sme mu dali veľký priestor tu, tak to býva i v živote. Avšak tento príbeh je o Ježišovi. Tiež aj o nás, o mne. O našej odpovedi na otázku: Ježiš alebo Barabbáš? Možno povedať, že denne máme robiť takéto rozhodnutia. Kam sa postavíme, koho si vyberieme, akým duchom a po akej ceste chodíme?

Barabbáš tu stelesňuje silu, násilie, bezohľadnosť. Tento povestný väzeň je podľa ostatných evanjelistov rebel, ba vrah, zločinec. V jeho zmýšľaní niet miesta pre Boha. Je to človek, ktorý bezohľadne, kruto, aj za cenu ničenia, ide za svojimi túžbami a želaniami.

Teraz vidíme vedľa neho Ježiša, ktorý znáša poníženie ticho, pokorne, obetavo. Vzdá sa svojich práv, je pripravený obetovať sa. Svet hovorí, že toto je slabosť. Chce to však silu. K pokore, sebazapreniu, obetovaniu... Svet nemá rád, ba dokonca opovrhuje slabosťou, slabými.

A koniec koncov, príbeh je o tom, že Božie rozhodnutie je iné ako naše. Najkrajšie to ilustruje oslobodenie Barabbáša. Je tu muž so svojim pokazeným prekliatym životom. Cíti nad tým ľútosť alebo nie? Kto vie? Nemá nádej, justícia ho dobehla. Právom je odsúdený. No nejakým nevysvetliteľným spôsobom nečakane dostáva milosť.

Bratia a Sestry! Tak ako bol Ježiš ukrižovaný namiesto Barabbáša, to isté môžeme prežiť a prijať aj my. Ježiš sa rozhodol pre nás, preto sa nechal ukrižovať. Aby tam mohol povedať aj o nás: "*Dokonané je!*" Dokonal dielo spásy, pre mňa, pre nás. Jeho smrť je zadosťučinením pred Bohom za naše hriechy. Naš trest bol vykonaný na ňom, aby sme dostali rozhrešenie a milosť.

Ježiš alebo Barabbáš? Uzrime, že my len tak od seba nevieme sa správne rozhodnúť, prinajlepšom sa môžeme rozhodnúť zle... On však sa rozhodol pre nás, pre mňa, keď sa ma zastal – preto, a len preto, mojou voľbou môže byť, že Ho prijmem – alebo nie? Ježiš alebo Barabbáš? Namiesto barabbáškeho ducha môže vo ne vládnuť On!

Bratia a Sestry! Nevieme, čo sa stalo po prepustení s Barabbášom, či sa jeho život zmenil. Ale dnešná zvesť nás vyzýva, aby ohľadom seba sme nezostali v takejto neistote. Ak sa nás dotkla úžasná láska Pána Ježiša, tak mu zo srdca ďakujeme, že On

nás prv miloval, On si nás volil vtedy, keď namiesto nás prijal zástupnú smrť, aby nás zbavil hriechu a jeho následkov. A potom medzi meno Ježiša a naše sa usadí spojka „A“, znakom toho, že patríme k Nemu. *Amen*

Modlime sa:

Pane Ježišu Kriste, ťažko sa nám to vyslovuje, ale po udalosti v záhrade Eden sa nevieme dobre rozhodovať a správne si vybrať. Pritom sotva si uvedomíme, že niekedy nám ide o život, dokonca o život večný. Pokúšame sa ujsť z nepríjemných situácií, vyhnúť sa zaujatiu stanoviska, ale to nič nerieši. Odpusť, že sa niekedy neochotne hlásime k Tebe. Avšak Ty si svoju lásku k nám nezaprel, hoci si to zaslúžime.

Preto sme Ti vďační za dnešnú zvesť. Veď nás nielen konfrontuješ s týmto faktom, ale nám predstavuješ a ponúkaš riešenie. Kiežby sme ho boli schopní prijať! Kiežby zvesť Tvojho kríža sa nás dotkla tak hlboko, že by sme sa videli na mieste Barabbáša! Veď tak isto si trpel namiesto nás ako aj namiesto neho. Kiežby sme mohli o sebe povedať, že zo stratených sme sa stali nájdenými!

Chválime Ťa, že nám dávaš najavo, že si si vybral nás, zaplatil si za nás výkupné – a čakáš, aby sme prijali túto milosť. Konaj v nás, aby sa tak stalo, aby sme Ťa chválili a velebili za Tvoje spasiteľné dielo.

Do tejto lásky odporúčame i teraz našich milých, každého člena nášho zboru. Prinášame Ti nemocných, trpiacich, trúchliacich a opustených... konaj medzi nami, veď si sa zjavil nato, aby si maril diablove skutky (1Jn 3,8). Prosíme, vypočuj nás pre svoje milosrdenstvo. *Amen*